

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU PLANOVA INTEGRITETA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA ZA 2018. GODINU

NACRT, septembar 2019. godine

Sadržaj

Uvodne napomene	2
Aktivnosti VSTV-a BiH i pravosudnih institucija na usvajanju i provođenju planova integriteta	3
Značaj usvajanja i provođenja planova integriteta u pravosudnim institucijama	6
Svrha izrade godišnjeg izvještaja VSTV-a BiH o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH	7
Metodologija izrade Godišnjeg izvještaja za provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini.....	8
Prikaz realizacije provođenja mjera za unapređenje planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine	10
Opšti prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini	11
Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima i tužilaštvima za 2018. godinu	11
Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima.....	13
Prikaz provođenja mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova.....	14
Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u tužilaštvima	17
Prikaz provođenja mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja tužilaštava	17
Prikaz realizacije svih planiranih mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini prema prirodi roka za realizaciju	20
Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta po pojedinačnim pravosudnim institucijama u 2018. godini	22
Prikaz predviđenih mjera u 2018 godini u odnosu na ukupan broj mjera za cjelokupan period trajanja planova integriteta	28
Zapažanja o izazovima i pozitivnim efektima provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama tokom 2018. godine	29
Dodatna zapažanja pravosudnih institucija u provedbi planova integriteta u vezi sa očekivanom podrškom od strane VSTV-a BiH.....	32
Preporuke VSTV-a BiH pravosudnim institucijama za dalji proces implementacije planova integriteta	33

Uvodne napomene

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Vijeće/ VSTV BiH), je uz podršku USAID-ovog Projekta pravosuđa u BiH, u sklopu vršenja nadzora i praćenja provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama, izradilo Godišnji izvještaj o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini (u daljem tekstu Godišnji izvještaj). Osnovna namjera prvog Godišnjeg izvještaja od usvajanja Smjernica za izradu i provođenje plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine (Smjernice)¹ je da se utvrdi i predstavi stepen provođenja planova integriteta u pravosudnim institucijama, odnosno stepen realizacije mjera za unapređenje integriteta predviđenih u planovima integriteta za 2018. godinu. Pravovremenom analizom i izvještavanjem o provedbi planova integriteta u pravosudnim institucijama se osigurava da se u prvoj godini provođenja planova integriteta identificiraju i iznađu modaliteti za prevazilaženje eventualnih izazova koje pred sobom mogu imati pojedinačne pravosudne institucije, ali i pravosudni sistem u cjelini. Kako bi se pristupilo izradi prvog Godišnjeg izvještaja o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama, te imajući u vidu da su pravosudne institucije u 2018. godini po prvi put provodile mjere iz planova integriteta, Godišnji izvještaj je strukturiran na način da je u prvom dijelu ponuđen prikaz koraka i aktivnosti koje su provedene od strane VSTV-a BiH i pravosudnih institucija u procesu uvođenja planova integriteta u pravosudni sistem Bosne i Hercegovine, te su date i informacije o suštinskim prednostima usvajanja i provođenja planova integriteta u unapređenju cjelokupnog institucionalnog i individualnog integriteta.

Drugi dio Godišnjeg izvještaja za 2018. godinu predstavlja prikaz metodološkog pristupa izradi samog izvještaja, kao i prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta pravosudnih institucija čije je provođenje planirano u 2018. godini. Prikaz realizacije mjera je iskazan po višestrukim parametrima, pa je tako prikazana zbirna realizacija mjera, realizacija mjera po pojedinačnim pravosudnim institucijama, po prirodi rokova za realizaciju, kao i realizacija mjera po pojedinim zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija.

Treći dio izvještaja čini sumiran prikaz komentara pravosudnih institucija o izazovima i pozitivnim efektima provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama tokom 2018. godine, kao i prikaz zapažanja pravosudnih institucija o mogućim oblicima podrške VSTV-a

---

¹ Smjernice za izradu i provođenje plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine su usvojene na sjednici VSTV-a održanoj 08. jula 2016. godine

BiH, a koja bi im bila od pomoći u ovom procesu i osigurala efikasnije i adekvatnije provođenje mjera iz planova integriteta.

Konačno, četvrti dio Godišnjeg izvještaja predstavljaju identificirane preporuke VSTV-a BiH pravosudnim institucijama u daljem procesu provedbe planova integriteta. Svrha preporuka je osiguravanje dalje provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine na zadovoljavajući način, kao i ukazivanje na aktivnosti koje je potrebno poduzeti od strane pravosudnih institucije, prvenstveno rukovodilaca, kako bi se ovaj proces učinio još efikasnijim i kako bi se prevenirale određene poteškoće i zastoji koji su prepoznati u dosadašnjem procesu provođenja planova.

Aktivnosti VSTV-a BiH i pravosudnih institucija na usvajanju i provođenju planova integriteta

Planovi integriteta predstavljaju preventivne interne antikorupcijske dokumente pravosudnih institucija u kojima je sadržan pregled identificiranih, analiziranih, procijenjenih i rangiranih rizika za narušavanje integriteta pravosudnih institucija. Plan integriteta institucije sadrži i skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj rizika za narušavanje integriteta, kao i plan za upravljanje rizicima.

Brojni međunarodni i domaći strateški dokumenti prepoznaju planove integriteta kao značajne antikorupcijske i etičke alate. Konvencija Ujedinjenih naroda za borbu protiv korupcije² u članu 11. naglašava da, imajući u vidu nezavisnost pravosuđa i njegovu ključnu ulogu u borbi protiv korupcije, svaka država ugovornica preduzima, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema i bez štete po nezavisnost sudstva, mjere za jačanje integriteta i za sprječavanje mogućnosti za pojavu korupcije u pravosuđu.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 17. tač. 20. i 28. Zakona o VSTV BiH³, a u vezi sa Strategijom za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine, Akcionim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije, kao i Strateškim planom VSTV-a za period 2014-2018, te Akcionim planom za realizaciju prioriteta iz Izvještaja Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu iz 2015. godine i Planom rada VSTV-a BiH za 2016. godinu, na sjednici održanoj 08. jula 2016. godine usvojilo Smjernice za izradu i provođenje

---

² Bosna i Hercegovina (BiH) potpisala je Konvenciju Ujedinjenih Nacija protiv korupcije (u daljem tekstu: UNCAC ili Konvencija) 16. septembra 2005.g., a Predsjedništvo BiH donijelo je na 89. redovnoj sjednici 27. marta 2006.g. odluku o ratifikaciji UNCAC.

³ Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.25/04, 93/05, 48/07 i 15/08

planova integriteta u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Smjernice) kojima se normira i precizira postupak izrade i provođenja planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH. Smjernicama se određuje struktura plana integriteta, faze izrade i način izvršavanja pojedinih zadataka i izvještavanja, način provođenja, praćenja provođenja i nadzor nad provođenjem plana integriteta, te se definiraju rokovi za izradu, usvajanje i provođenje plana integriteta. Kao prateće dokumente Smjernicama, Vijeće je usvojilo set dokumenta, među kojima je i Metodološko uputstvo za izradu i provođenje plana integriteta u pravosudnim institucijama u BiH i Model plana integriteta sa ciljem da se metodologija izrade planova integriteta u pravosudnim institucijama olakša i istovremeno osigura izrada unificiranih, efektivnih i na mjerljivim rezultatima orijentiranih planova integriteta pravosudnih institucija.

Vijeće je, na osnovu člana 43. Smjernica, na sjednici održanoj 8. septembra 2016. godine, formiralo Radnu grupu za identifikaciju rizika i faktora rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama sa namjerom da identifikira osnovne zajedničke rizike i faktore rizika za pravosudne institucije u različitim oblastima i radnim procesima iz nadležnosti sudova i tužilaštava u BiH. Radna grupa⁴ je bila sastavljena od članova VSTV-a BiH, nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika sa svih nivoa pravosudnih institucija u BiH, Ureda disciplinskog tužioca, predstavnika Sekretarijata VSTV-a BiH i predstavnika USAID-ovog Projekta pravosuđa. Radna grupa je VSTV-u BiH predložila usvajanje listi identifikovanih rizika neprofesionalnog, neetičkog i koruptivnog ponašanja u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini i mogućih mjera za unapređenje integriteta, a koje je VSTV BiH i usvojio na sjednici održanoj 22. marta 2017. godine. Lista osnovnih rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u BiH i mogućih mjera za unapređenje integriteta sadrži ukupno 52 rizika za narušavanje integriteta (od toga 30 za sudove i 22 za tužilaštva), ukupno 170 faktora rizika, odnosno rizičnih procesa (od toga 96 za sudove i 74 za tužilaštva), te je predloženo više od 300 mogućih mjera za sprečavanje ili otklanjanje faktora rizika. Pored predložene liste osnovnih rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u BiH i mogućih mjera

---

⁴ Sastav Radne grupe za identifikaciju rizika i faktora rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u BiH su činili slijedeći članovi:

- VSTV BiH: Goran Nezirović, sudija Vrhovnog suda FBiH (predsjedavajući Radne grupe) i Jadranka Ivanović (članica Vijeća ispred Advokatske komore RS);
- predstavnici pravosudnih institucija: Mirza Hukeljić, Daniela Milovanović, Svjetlana Brković, Milanka Tanasković, Omer Šerbečić, Sanja Stefanović, Dragan Radovanović, Mario Širić i Lajla Garaplija;
- Ured disciplinskog tužioca: Alena Kurspahić;
- Sekretarijat VSTV-a BiH: Azir Mrđanović i Jasmin Čalija; i
- USAID JP: Kenan Henda

za unapređenje integriteta, pravosudne institucije su imale mogućnost i podstrek i da samostalno identificiraju dodatne rizike i faktore rizika koji su specifični za svaku pojedinačnu pravosudnu instituciju.

VSTV BiH je zajedno sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije BiH, a uz podršku Regionalne antikorupcijske inicijative i USAID-ovog Projekta pravosuđa organizirao četiri treninga za sve predstavnike pravosudnih institucija sa namjerom da osobama uključenim u proces izrade plana integriteta ponudi praktične savjete i uputstva za provedbu svake faze u procesu izrade plana integriteta, a kako bi se proces samoprocjene integriteta pravosudne institucije učinio efikasnijim i sveobuhvatnijim, te dodatno olakšala njegova implementacija.

Vijeće je na sjednici održanoj u julu 2017. godine donijelo odluku kojom je proširilo nadležnosti Stalne komisije za sudsku i tužilačku etiku, nezavisnost i nespojivost i kojom se ovoj stalnoj komisiji daje nadležnost *da razmatra godišnje izvještaje o provođenju planova integriteta koje dostavljaju pravosudne institucije i dostavlja Vijeću, kao i drugim nadležnim institucijama, informaciju o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH.*

Pravosudne institucije su zaključno sa martom 2018. godine dostavile nacрте planova integriteta te su na osnovu zaprimljenih mišljenja VSTV-a BiH izvršile potrebne korekcije u nacrtima i u konačnici je 98 pravosudnih institucija usvojilo planove integriteta. Izuzetak su tri institucije koje su počele sa radom u 2017. godini (Okružni sud u Prijedoru, Okružni privredni sud u Prijedoru i Osnovni sud u Kozarskoj Dubici) i kojima je odlukom Stalne komisije za sudsku i tužilačku etiku, nezavisnost i nespojivost oktobar 2018. godine dat kao rok za izradu nacрта plana integriteta, te su ove tri pravosudne institucije svoje planove integriteta usvojili tokom druge polovine 2018. godine. Osnovni sud u Srebreniku i Osnovni sud u Šamcu kao novoosnovane pravosudne institucije još uvijek nemaju izrađene planove integriteta.

Bitno je naglasiti da su pravosudne institucije u BiH iskazale spremnost i posvećenost da u okviru svojih postojećih resursa ulože što veće napore da proces izrade i provedbe planova integriteta provedu na zadovoljavajući način, te je opšti dojam o saradnji sa pravosudnim institucijama u ovom procesu izuzetno dobar.

Uzimajući u obzir da su u skladu sa Smjernica pravosudne institucije dužne da najkasnije do 15. aprila tekuće godine dostave godišnje izvještaje o provođenju planova integriteta za prethodnu godinu, pripremljen je Obrazac za izradu izvještaja o provedbi plana integriteta koji je dostavljen svim pravosudnim institucijama, a na osnovu čega su pravosudne institucije

dostavile svoje izvještaje o provedbi planova integriteta što predstavlja i suštinski sadržaj ovog dokumenta.

Značaj usvajanja i provođenja planova integriteta u pravosudnim institucijama

Važno je napomenuti da planovi integriteta ne predstavljaju samo formalni dokument usvojen od strane rukovodioca pravosudne institucije, nego predstavljaju rezultat jednog strateškog, razvojnog i operativnog procesa. Sam proces izrade i provođenja plana integriteta ima prvenstveno namjeru da

1. Procijeni izloženost i otpornost pravosudne institucije na rizike za narušavanje integriteta;
2. Identificira faktore rizika koji povećavaju vjerovatnoću nastanka rizika za narušavanje integriteta unutar pravosudne institucije;
3. Odredi efikasne mjere koje će ukloniti, smanjiti i kontrolisati identificirane rizike i faktore rizika za narušavanje integriteta unutar pravosudne institucije;
4. Kontinuirano prati realizaciju provedbe predviđenih mjera, kao i procjenu njihove efikasnosti.

Sam pristup izradi sveobuhvatnih i na metodološki način jedinstvenih planova integriteta predstavlja značajan iskorak na putu ka uspostavljanju sistema integriteta u pravosudnim institucijama, što je prepoznato i naznačeno i u izvještajima Evropske komisije o Bosni i Hercegovini, te u Analitičkom izvještaju Evropske komisije za 2019. godinu. Tako je u Izvještaju za Bosnu i Hercegovinu za 2016. naglašeno da je određeni napredak ostvaren upravo u ispunjavanju pojedinih prošlogodišnjih preporuka po pitanju odgovornosti i integriteta u pravosuđu i to, između ostaloga, konkretno usvajanjem Smjernica za izradu i provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama. Izvještaj Evropske komisije o BiH za 2018. godinu ističe kako bi u 2019. godini VSTV BiH trebao, između ostalog, provoditi aktivnosti koje se odnose na jačanje integriteta u pravosuđu. S tim u vezi, kroz Izvještaj je prepoznato i da su se počele provoditi Smjernice za izradu i provođenje planova integriteta u pravosuđu.

Analitički izvještaj Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo EU (maj, 2019. godina) također ističe da se od 2016. godine u pravosudnim institucijama primjenjuju Smjernice za izradu i provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama, te da su sve institucije usvojile planove integriteta i da VSTV BiH treba da prati njihovu implementaciju.

Dodatno, i tema četvrtog kruga evaulacije GRECO-a je bila „Sprečavanje korupcije među članovima parlamenta, sucima i tužiocima“. S tim u vezi, GRECO izvještaj za BiH (usvojen u martu 2018. godine) prepoznaje aktivnosti koje su od strane VSTV-a BiH poduzete u cilju uvođenja planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH i u cilju praćenja njihove implementacije, ali također ističe da koraci koji su do sada poduzimani u oblasti jačanja integriteta i sprečavanja korupcije ne podrazumijevaju i potpuno ispunjenje preporuka koje se odnose na ovaj segment.

Svrha izrade godišnjeg izvještaja VSTV-a BiH o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH

Značaj Godišnjeg izvještaja VSTV-a BiH o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama za 2018. godinu se ogleda u činjenici da predstavlja određenu vrstu monitoringa provođenja planova integriteta kao antikorupcijskih dokumenata. Upravo značaj praćenja provedbe planova integriteta od samog njihovog usvajanja u pravosudnim institucijama je višestruk, posebno uzimajući u obzir činjenicu da nerijetko dosadašnji strateški dokumenti nisu bili adekvatno i na zadovoljavajući način implementirani.

Namjera prvog Godišnjeg izvještaja je da se analiziraju indikatori koji ukazuju na procjenu napretka provedbe specifičnih mjera navedenih u planovima za upravljanje rizicima, kako bi se na samom početku provedbe planova integriteta ukazalo na eventualne nedostatke u definisanju samih mjera, izazova sa kojima se susreću pravosudne institucije, adekvatnosti postavljenih rokova i poštivanja rokova u provedbi predviđenih mjera.

Dodatna namjera je da se u ovom, ali i u narednim godišnjim izvještajima, dođe do nalaza koji će kao takvi biti integrisani u revidirane smjernice za sljedeći ciklus izrade planova integriteta u pravosudnim institucijama. Namjera je da samim praćenjem provedbe i efekata provedbe određenih mjera prepoznaju i potencijalni rizici i faktori rizika koji bi mogli poslužiti i ažuriranju listi identifikovanih rizika neprofesionalnog, neetičkog i koruptivnog ponašanja u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini i mogućih mjera za unapređenje integriteta. Naime, pravosudne institucije su prilikom samoprocjene integriteta samostalno identificirali dodatne i nove rizike i faktore rizika, ali i mjere za njihovo minimiziranje ili uklanjanje, te s tim u vezi, praćenje i analiza ovih mjera bi mogli poslužiti i kao dodatni resurs za ažuriranje pomenutih listi.

Namjera je također i da se izradom Godišnjeg izvještaja identificiraju dobre prakse i izazovi po pojedinačnim pravosudnim institucijama, ali i po pojedinim zajedničkim i posebnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija. Godišnjim izvještavanjem VSTV-a BiH o provedbi planova integriteta pravosudnih institucija kroz proces prikupljanja podataka od pojedinačnih sudova i tužilaštava se dodatno osigurava pravovremen i kvalitetan pristup realizaciji mjera u svakoj izvještajnoj godini. Kao što je već ranije navedeno, i sam Analitički izvještaj Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo EU ističe potrebu da VSTV BiH da prati implementaciju planova integriteta.

Metodologija izrade Godišnjeg izvještaja za provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini

Prvobitno, kako bi se osigurali statistički obradivi izvori podataka koji su prikupljeni od strane svih pravosudnih institucija za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja VSTV-a BiH o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama za 2018. godinu, izrađen je i dostavljen institucijama Obrazac za izradu izvještaja o provođenju plana integriteta u 2018. godini. Iako su pojedine institucije provele određene mjere čiji je rok za realizaciju bio u 2019. godini, te su u svojim izvještajima dostavile i te podatke, ovaj Godišnji izvještaj nije uzimao u obzir te mjere s obzirom da se Izvještaj odnosi isključivo na realizaciju mjera čija je provedba planirana zaključno sa 31.12.2018. godine. Informacije o realiziranim mjerama iz 2019. godine će biti uključeni u naredni godišnji izvještaj. Potreba za izradom ovakvog obrasca je proizašla iz brojnih upita pojedinačnih pravosudnih institucija na koji način pristupiti izradi izvještaja, kao i činjenice da su, u cilju namjere poštivanja rokova za izvještavanje, pojedine pravosudne institucije samostalno dostavljale izvještaje, te je raznolikost u formi dostavljenih izvještaja ukazala na nemogućnost obrade podataka iz većeg broja izvještaja (naročito uzimajući u obzir da je naknadnom analizom utvrđeno da je u 2018. godini bilo predviđeno provođenje 5.529 pojedinačnih mjera u sudovima i tužilaštvima). Navedene činjenice su uputile na potrebu za izradom obrasca koji bi osigurao unificirane izvještaje.

Izradi ovog Godišnjeg izvještaja se pristupilo na način da su prikupljeni i analizirani različiti podaci o planiranim mjerama svih pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini. Prikupljeni su i analizirani sljedeći podaci o planiranim mjerama:

1. Ukupan broj svih mjera čije je provođenje predviđeno u 2018. godini bez obzira na status realizacije (zbirno za sve pravosudne institucije i za svaku pojedinačnu instituciju);
2. Broj realizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama (posebno mjera sa datumski određenim rokom, kao i mjera koje se po svojoj prirodi provode kontinuirano);
3. Broj djelomično realizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama (posebno mjera sa datumski određenim rokom, kao i mjera koje se po svojoj prirodi kontinuirano provode);
4. Broj nerealizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama (posebno sa mjera datumski određenim rokom, kao i mjera koje se po svojoj prirodi kontinuirano provode);
5. Procenat realizacije predviđenih mjera plana integriteta u 2018. godini;
6. Broj realizovanih, djelomično realizovanih i nerealizovanih mjera po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija.

Pored gore navedenih podataka, za potrebe ovog Godišnjeg izvještaja, od strane pravosudnih institucija su prikupljeni podaci o planiranim rokovima za provođenje svih mjera, kao i stvarni rok realizacije provedenih mjera. Također su prikupljeni podaci i o novim rokovima za realizaciju mjera koje su djelomično realizirane ili nisu realizirane.

Kako bi se osiguralo da Godišnji izvještaj bude analiziran i sa kvalitativnog aspekta, prikupljene su i sljedeće informacije o provedbi mjera:

1. Način realizacije mjere;
2. Procjena efektivnosti i uticaja realizovanih mjera na unaprjeđenje integriteta pravosudne institucije tokom 2018. godine;
3. Objektivni problemi/izazovi sa kojima su se pravosudne institucije susretale tokom realizacije mjera iz Plana integriteta;
4. Razloge za nepotpunu realizaciju mjera koje su realizirane djelomično, a čija je realizacija planirana u 2018. godini;
5. Razlozi za izostanak realizacije mjera koje su nerealizirane, a čija je provedba planirana u 2018. godini;

6. Zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija o procesu provođenja plana integriteta i rezultatima implementacije i
7. Zapažanja koordinatora integriteta institucija o procesu provođenja plana integriteta i rezultatima implementacije.

Bitno je naglasiti da određene pravosudne institucije nisu planirale da provode mjere za provođenje plana integriteta tokom 2018. godine, odnosno prilikom izrade planova integriteta su procijenile da je optimalno da najraniji rokovi za provedbe mjera budu u 2019. godini.

Kako bi se izradio Godišnji izvještaj za 2018. godinu, izvršena je sveobuhvatna analizu svih podataka i informacija. S tim u vezi je analizirana provedba svih 5.529 mjera koje su pravosudne institucije planirale provoditi tokom 2018. godine.

Potrebno je naglasiti da je prilikom izrade ovog Godišnjeg izvještaja izvršena samo formalna provjera o provođenju mjera, odnosno prikupljani su samo podaci o načinu provedbe mjera bez dostavljanja konkretnih dokaza o njihovom provođenju. Pravosudne institucije su istovremeno upoznate da VSTV BiH može po potrebi uputiti zahtjev za dostavljanje dokaza o provedbi određenih mjera iz plana integriteta.

Prikaz realizacije provođenja mjera za unapređenje planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine

U ovom dijelu Godišnjeg izvještaja će se dati prikaz statističkih podataka o realizaciji planova integriteta u 2018. godini, kao i kvalitativni osvrt na provedbu planova integriteta. Prikaz provedbe planova integriteta će biti iskazan po pojedinačnim institucijama i sumarno po više različitih parametara.

U Godišnjem izvještaju će biti prikazan ukupan broj svih predviđenih mjera za unapređenje integriteta čije provođenje je planirano u 2018. godini u odnosu na podatke o stvarnom statusu njihove realizacije, ali će biti dati i podaci po pojedinim specifičnim informacijama o realizaciji mjera.

Opšti prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini

Ukupno predviđenih mjera u 2018. godini	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjere	Procenat realizacije %
5.529	4.580	304	645	82,8%

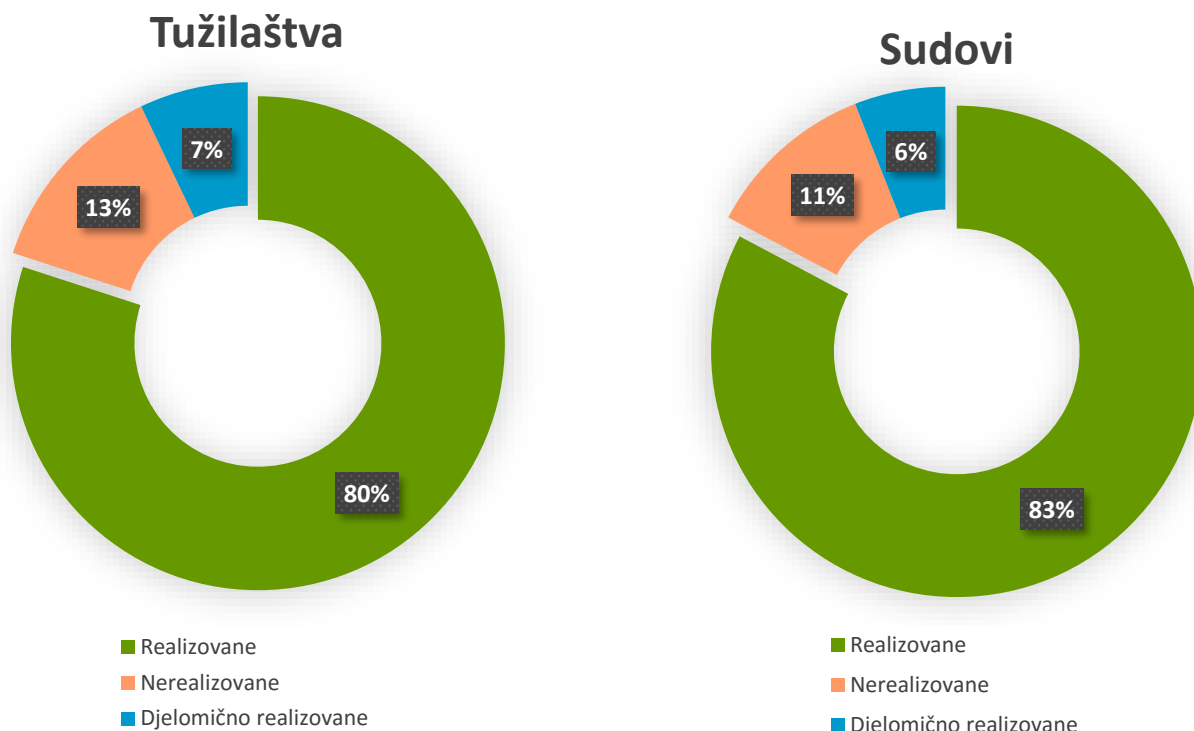
Tabela broj 1. Ukupan broj predviđenih mjera u 2018. godini u odnosu na status njihove realizacije u pravosudnim institucijama u BiH

Kao što je vidljivo iz Tabele broj 1., tokom 2018. godine u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini je planirano da se provede ukupno 5.529 mjera uključujući mjere iz svih zajedničkih i specifičnih oblasti funkcionisanja pravosudnih institucija.

Važno je naglasiti da su u Tabeli broj 1. zbirno prikazane sve mjere čija je provedba predviđena u 2018. godini, bez obzira na prirodu roka mjera. Prema informacijama koje je VSTV BiH prikupio od sudova i tužilaštava, od ukupno 5.529 planiranih mjera, njih 4.580 su u potpunosti provedene ili se provode na zadovoljavajući način što čini ukupno 82,8% od svih mjera čije je provođenje planirano u 2018. godini. Ukupno 304 mjera ili njih 5,5% se djelomično realiziralo, dok se 645 mjere ili njih 11,5% nisu provodile tokom 2018. godine.

Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima i tužilaštvima za 2018. godinu

Od ukupno 5.529 mjera za unapređenje integriteta čije je provođenje planirano u pravosudnim institucijama u 2018. godini, predviđeno je da 4.424 bude provedeno u sudovima u Bosni i Hercegovini, dok je ukupno 1.102 mjere za unapređenje integriteta planirano da bude provedeno u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini.

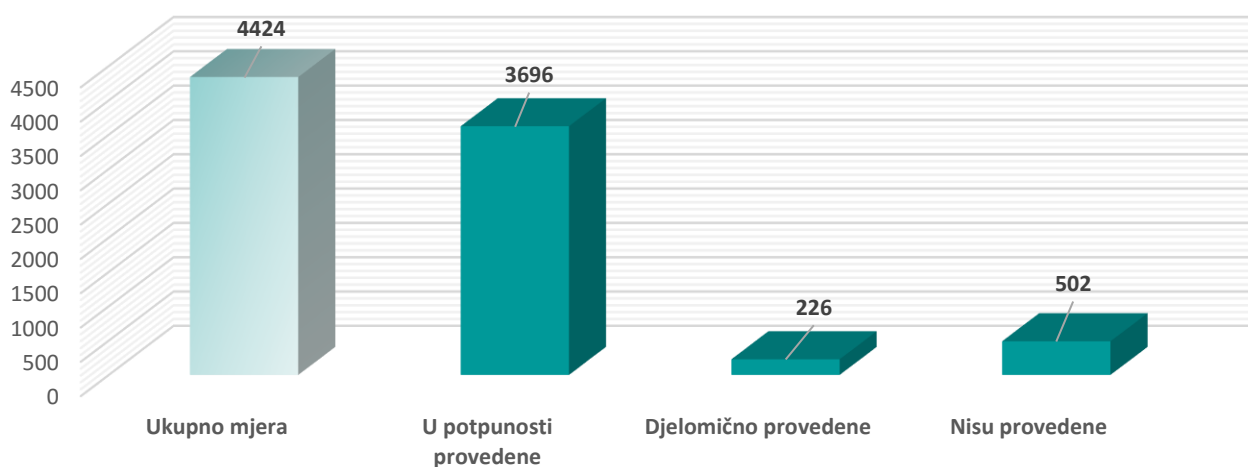

Grafikon broj 1. Prikaz procentualnog učešća realizovanih, djelomično realizovanih i nerealizovanih mjera za unapređenje integriteta

Uzimajući u obzir opšte sveobuhvatne podatke, sudovi i tužilaštva su procentualno ostvarili visok stepen realizacije mjera za unapređenje integriteta planiranih tokom 2018. godine. Sudovi su u 2018. godini realizirali u roku ili na zadovoljavajući način provodili 83% mjera, 6% mjera su djelomično realizirali ili su provodili na djelomično zadovoljavajući način, te nisu sproveli 11% mjera za unaprjeđenje integriteta. Također, i tužilaštva u Bosni i Hercegovini su u 2018. godini na sličan način realizirali predviđene mjere za izvještajnu godinu, pa je u 2018. godini realizovano u roku ili provođeno na zadovoljavajući način 80% mjera, 7% mjera je djelomično realizovano ili su provođene na djelomično zadovoljavajući način, te je realizacija izostala za 13% od ukupnog broja mjera čije je realizacija predviđena u 2018. godini.

Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima

Provedba mjera u sudovima

Grafikon broj 2. Ukupan broj predviđenih mjera u odnosu na status njihove realizacije u sudovima u BiH

Kao što je vidljivo iz Grafikona broj 2., a na osnovu informacija prikupljenih od sudova, od ukupnog broja od 4.424 planiranih mjera u sudovima njih 3.696 ili 83% mjera za unapređenje integriteta je provedeno tokom 2018. godine ili je provođeno na zadovoljavajući način. Od ukupnog broja predviđenih mjera za unapređenje integriteta u sudovima, ukupno 226 mjera ili procentualno 6% su djelomično provedene ili su provođene na djelomično zadovoljavajući način tokom 2018. godine, te ukupno 502 mjera ili njih 11% nije provedeno u 2018. godini.

Prikaz provođenja mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova

Sudovi su planirali da u izvještajnom periodu provode mjere za unapređenje integriteta u sljedećim zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova:

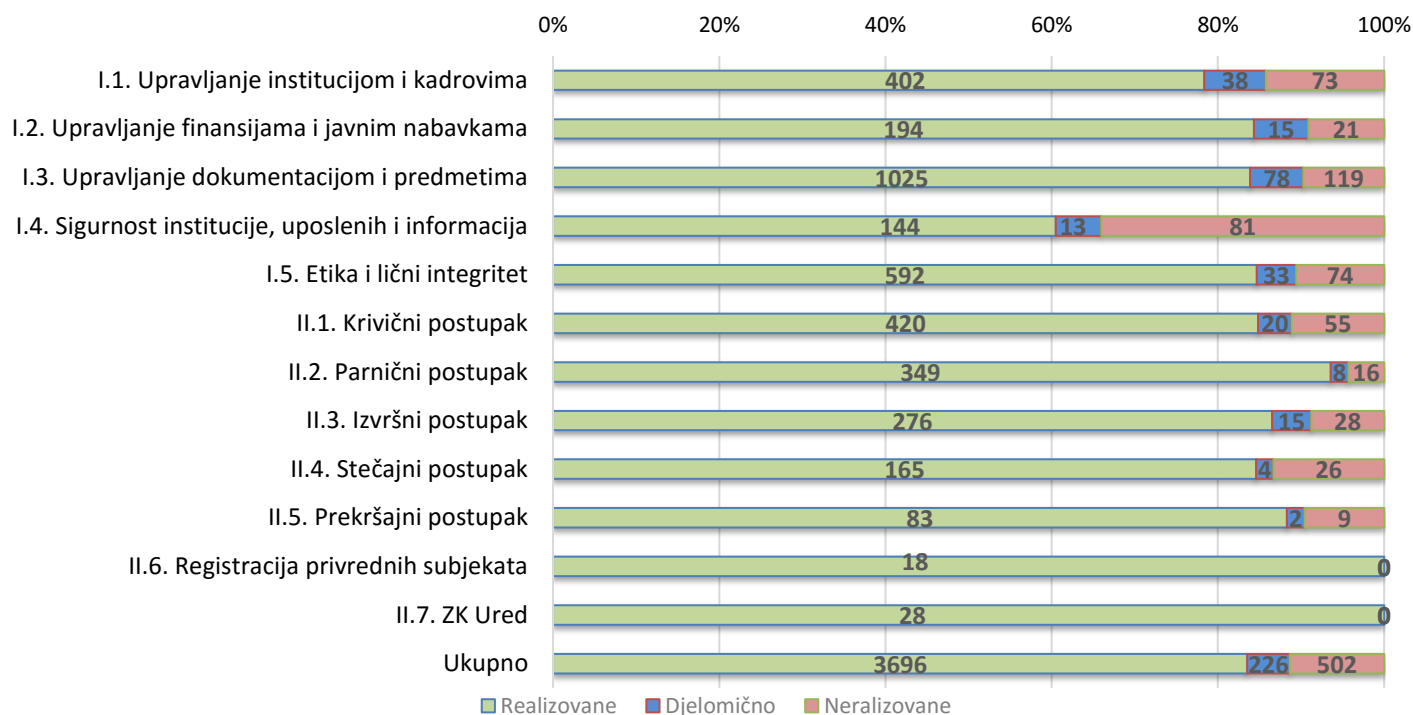
Zajedničke oblasti

- I.1. Upravljanje institucijom i kadrovima;
- I.2. Upravljanje finansijama i javnim nabavkama;
- I.3. Upravljanje dokumentacijom i predmetima;
- I.4. Sigurnost institucije, uposlenih i informacija;
- I.5. Etika i lični integritet;

Specifične oblasti

- II.1. Krivični postupak;
- II.2. Parnični postupak;
- II.3. Izvršni postupak;
- II.4. Stečajni postupak;
- II.5. Prekršajni postupak;
- II.6. Registracija privrednih subjekata i
- II.7. Zemljišno knjižni ured.

SUDOVI

Grafikon broj 3. Pregled realizacije planova integriteta u sudovima po oblastima funkcionisanja

Grafikon broj 3. prikazuje realizaciju mjera za unapređenje integriteta klasificiranih po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova koje su planirane da se provedu ili kontinuirano provode tokom 2018. godine u sudovima u Bosni i Hercegovini.

Kao što je vidljivo, sudovi su planirali da provedu u najvećem broju mjere za unapređenje integriteta unutar zajedničke oblasti I.3. „Upravljanje dokumentacijom i predmetima“ gdje je predviđeno da se provede ukupno 1.222 mjera za unapređenje integriteta ili 27,6% od svih predviđenih mjera u svim zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova. Od ukupno planiranih 1.222 mjera za unapređenje integriteta unutar zajedničke oblasti I.3. *Upravljanje dokumentacijom i predmetima* njih 83,8% je realizovano ili su se provodile na zadovoljavajući način. Unutar zajedničke oblasti funkcionisanja I.3. *Upravljanje dokumentacijom i predmetima* sudovi su identificirali i u najvećoj mjeri predvidjeli provođenje mjera za unapređenje integriteta unutar sljedećih rizičnih procesa: I.3.1. *Upravljanje CMS-om*, I.3.2. *Presignacije predmeta*, I.3.3. *Čuvanje dokaza*, I.3.4. *Dostavljanje pismena*, I.3.5. *Upravljanje arhivom* i I.3.6. *Postupanje po urgencijama za prioritarno rješavanje predmeta*. Primjeri nekih od specifičnih mjera za unapređenje integriteta koje su provedene ili

su se provodile u značajnijoj mjeri tokom 2018. godine u sudovima su *Osigurati da sve aktivnosti IKT službenika u CMS budu zabilježena kroz dnevne naredbe u pisanoj formi*, te *Osigurati da IKT službenik podnosi redovne izvještaje o poduzetim aktivnostima u CMS*, kao i *Naredbe o presignaciji predmeta moraju biti jasno i precizno obrazložene*.

Dodatno je veći broj mjera za unapređenje integriteta planiran da se provede i iz zajedničkoj oblasti *I.5. Etika i lični integritet* gdje je predviđeno provođenje 699 mjera ili njih 15,8% od ukupnog broja mjera čije je provođenje predviđeno u izvještajnom periodu. Unutar specifične oblasti *II.1. Krivični postupak* je predviđeno provođenje 495 mjera ili njih 11,2% od svih predviđenih mjera u svim zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja sudova, te je unutar zajedničke oblasti *I.1. Upravljanje institucijom i kadrovima* predviđeno provođenje 513 mjera što čini 11,6% od svih mjera čije je provođenje planirano u 2018. godini.

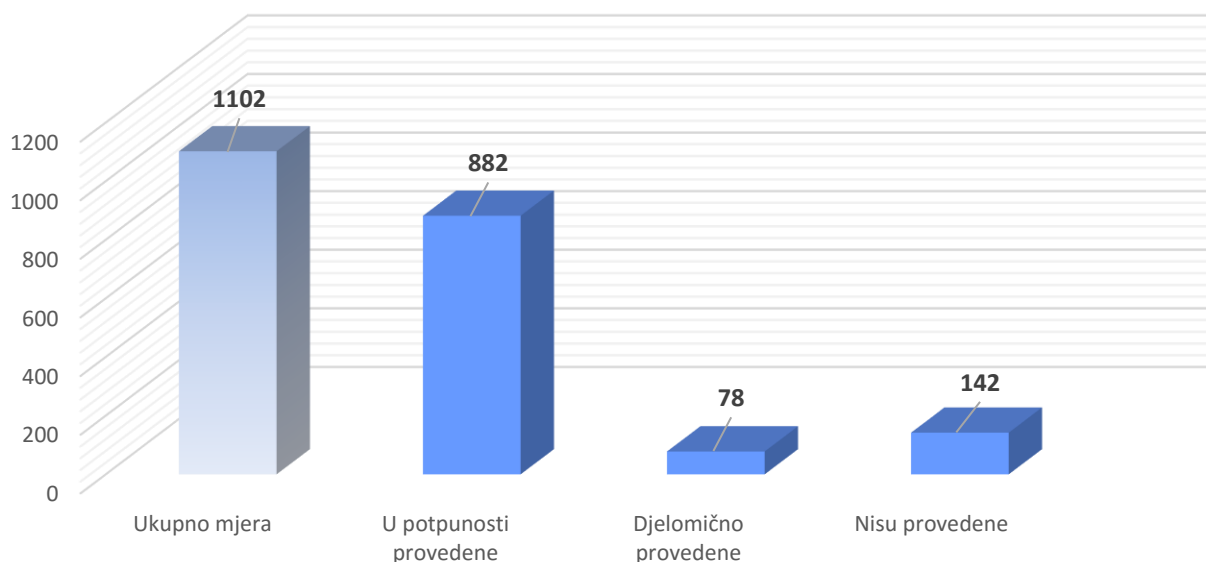
Ukupan broj nerealiziranih mjera je u izvještajnom periodu bio 502, a od čega je brojčano najveći broj nerealiziranih mjera za unapređenje integriteta bio unutar oblasti *I.3. Upravljanje dokumentacijom i predmetima* (njih ukupno 119 nerealiziranih) i unutar oblasti *I.4. Sigurnost institucije, uposlenika i informacija* (njih ukupno 81 nerealiziranih).

Kao što je vidljivo iz Grafikona broj 3., može se zaključiti da je procentualno najveći broj nerealizovanih mjera iz oblasti *I.4. Sigurnost institucije, uposlenika i informacija* i to ukupno 23,7% od svih nerealizovanih mjera. Sudovi su unutar ove oblasti u najvećoj mjeri identificirali sljedeće rizike/rizične procese: *I.4.1. Sigurnost informacija (IT)* i *I.4.2. Sigurnost pravosudne institucije*.

Neki od zajedničkih razloga za izostanak realizacije mjera unutar ovih oblasti je činjenica da realizacija predviđenih mjera iziskuje dodatne finansijske izdatke kao što je slučaj sa mjerama „Planirati sredstva i osigurati adekvatan prostor i resurse za čuvanje dokaza“ i/ili „Planirati i osigurati sredstva za nabavku i instalaciju opreme video-nadzornog sistema za dijelove pravosudne institucije za koje je neophodno“, kao i činjenica da je naknadno utvrđeno da su za određene mjere za unapređenje integriteta već postojali propisi i mehanizmi za njihovo kontrolisanje koje institucije nisu imale u vidu prilikom kreiranje planova integriteta.

Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u tužilaštvima

Provedba mjera u tužilaštvima

Grafikon broj 4. Ukupan broj predviđenih mjera u odnosu na status njihove realizacije u tužilaštvima u BiH

Tužilaštva u Bosni i Hercegovini su tokom 2018. godine planirali provedbu ukupno 1.102 mjere za unapređenje integriteta. Na osnovu prikupljenih informacija od pojedinačnih tužilaštava, od ukupnog broja od 1.102 predviđenih mjera, njih 882 ili 80% je provedeno ili su se provodile na zadovoljavajući način u izvještajnom periodu. Ukupno 78 mjera za unapređenje integriteta u tužilaštvima ili njih 7% je djelomično provedeno ili su se provodile na djelomično zadovoljavajući način dok ukupno 142 mjera ili njih 13% nije provedeno ili nisu provođene na zadovoljavajući način.

Prikaz provođenja mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja tužilaštava

Tužilaštva u BiH su planirala da u izvještajnom periodu provode mjere za unapređenje integriteta u sljedećim zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja tužilaštava:

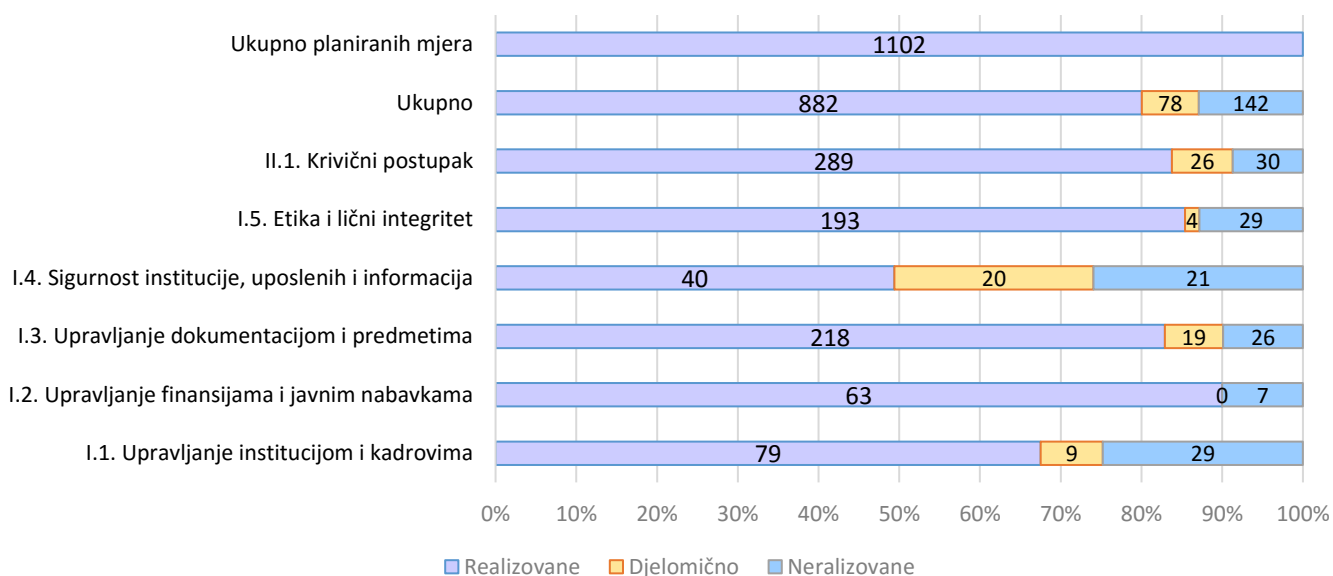
Zajedničke oblasti

- I.1. Upravljanje institucijom i kadrovima;
- I.2. Upravljanje finansijama i javnim nabavkama;
- I.3. Upravljanje dokumentacijom i predmetima;
- I.4. Sigurnost institucije, uposlenih i informacija;
- I.5. Etika i lični integritet.

Specifična oblast

- II.1. Krivični postupak.

TUŽILAŠTVA

Grafikon broj 5. Pregled realizacije planova integriteta u tužilaštvima po oblastima funkcionisanja

Grafikon broj 5. prikazuje realizaciju mjera za unapređenje integriteta klasificiranih po zajedničkim oblastima funkcionisanja tužilaštava, kao i za specifičnu oblast *Krivični postupak*, a čije provođenje je planirano u tužilaštvima tokom 2018. godine.

Prema podacima datim u grafikonu, u 2018. godini je u tužilaštvima u najvećoj mjeri planirano provođenje mjera za unapređenje integriteta iz specifične oblasti II.1. Krivični postupak i to

ukupno 345 mjere što čini 31,3% (od svih mjera 1102) planiranih tokom 2018. godine. Najveći broj planiranih mjera iz ove specifične oblasti je očekivan s obzirom na funkcionalnu nadležnost tužilaštava kao pravosudnih institucija, te da je krivični postupak jedina specifična oblast za tužilaštva. Od ukupno 345 mjere planirane unutar oblasti II.1. Krivični postupak tokom 2018. godine, provedeno je ili su provođene na zadovoljavajući način njih 289 ili 83,7%. Tužilaštva su u planovima integriteta identificirali sljedeće rizike/ rizične procese za narušavanje integriteta: *II.1.1 Posebne istražne radnje, II.1.2 Pregovaranje o krivnji, II.1.3. Izbor vještaka i nadzor nad radom vještaka, II.1.4. Nastupanje zastare, II.1.5. Naredbe o nesprovođenju istrage i obustavi istrage, II.1.6. Donošenje tužilačkih odluka u kontekstu tužilačke i sudske prakse, II.1.7. Saradnja tužilaštva sa policijskim agencijama i II.1.8. Otvaranje istrage.* Najveći broj planiranih i realizovanih mjera se odnosi na rizične procese *II.1.7. Saradnja tužilaštva sa policijskim agencijama i II.1. Posebne istražne radnje.* Najvećim dijelom su se provodile specifične mjere *Inicirati i kontinuirano sprovođiti raspravu na relaciji policija-tužilaštvo-sud o efikasnim mehanizmima koji će smanjiti mogućnosti nezakonitog odavanja informacija, Uskladiti načine označavanja tajnosti pojedinih dokumenata, Uspostaviti spisak zaposlenih koji imaju pristup tajnim podacima, Redovno organizirati operativne sastanke između ovlaštenih službenih lica i tužilaca i Glavni tužioc u saradnji sa rukovodiocima nadležnih policijskih tijela će osigurati dosljednu primjenu Uputstva o primjeni pravila ne bis in idem.*

Posmatrajući Grafikon broj 5., može se zaključiti da je procentualno najmanja realizacija mjera iz oblasti „I.4. Sigurnost institucije, uposlenika i informacija“, odnosno nerealizovane i djelomično realizovane mjere čini 50,6% od svih predviđenih mjera. Unutar ove oblasti, tužilaštva su, kao i sudovi, najčešće identificirali rizike/rizične procese *I.4.1. Sigurnost informacija (IT) i I.4.2. Sigurnost pravosudne institucije,* odnosno mjere za unapređenje integriteta koje se odnose na ove rizične procese.

Ukupan broj nerealizovanih mjera u tužilaštvima je bio 142, a od toga je bročano najveći broj nerealizovanih mjera za unapređenje integriteta bio unutar oblasti *II.1. Krivični postupak* (njih ukupno 30 nerealiziranih), *I.5. Etika i lični integritet* (njih ukupno 29 nerealiziranih), *I.1. Upravljanje institucijom i kadrovima* (njih ukupno 29 nerealiziranih), *I.3. Upravljanje dokumentacijom i predmetima* (njih ukupno 26 nerealiziranih).

Neki od zajedničkih razloga za izostanak realizacije mjera su činjenica da su određena tužilaštva bili u procesu rekonstrukcije objekata u kojima su institucije smještene što je imalo za posljedicu otežanu organizaciju posla općenito, a samim time se odrazilo i na aktivnosti koje se odnose na realizaciju mjera, te je dodatno napomenuto da provedba određenih mjera zavisi i od saradnje sa drugim institucijama i trećim licima, poput saradnje sa agencijama za

provođenje zakona, vještacima itd.. Dodatni razlog je i činjenica da je naknadno utvrđeno da za određene mjere za unapređenje integriteta već postoje propisi i mehanizmi za njihovo kontrolisanje koje institucije nisu imale u vidu prilikom kreiranja planova integriteta.

Prikaz realizacije svih planiranih mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2018. godini prema prirodi roka za realizaciju

Prikaz svih predviđenih mjera u 2018. godini prema formatu roka za realizaciju i načinu realizacije							
<i>Predviđene mjera sa datumskim rokom</i>	Predviđene mjera sa rokom "kontinuirano"	Broj realizovanih mjera sa datumskim rokom	Broj djelimično realizovanih mjera sa datumskim rokom	Broj nerealizovanih mjera sa datumskim rokom	Broj mjera provedenih na zadovoljavajući način (kontinuirani rok)	Broj mjera provedenih na djelomično zadovoljavajući način (kontinuirani rok)	Broj mjera koje se nisu provodile (kontinuirani rok)
3.467	2.062	2.830	154	483	1.726	150	186

Tabela broj 2. prikaz svih predviđenih mjera i načinu realizacije prema formatu roka za realizaciju

Kao što je više puta naznačeno u Godišnjem izvještaju, pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini su predvidjele da u 2018. godini provedu ukupno 5.529 mjera za unapređenje integriteta. Također je već ranije naznačeno da su mjere za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama predviđene sa različitim vrstom samih rokova za provedbu. U ovom smislu, moguće je napraviti osnovnu podjelu na mjere za unapređenje integriteta sa tačno određenim datumom do kada se takva mjera treba realizirati i mjere koje su po svojoj prirodi takve da je potrebno da se provode kontinuirano.

Mjere sa određenim datumskom rokom su takve prirode da realizacijom te mjere u određenom trenutku nije neophodno više provoditi takvu mjeru, odnosno nakon što je mjera realizovana ispunjena je svrha takve mjere. Primjer mjere sa datumskim rokom je „Usvajanje internog propisa kojima će se uspostaviti jasni i objektivni kriteriji i procedura za izbor stalnih predsjednika vijeća“. Naime, sam čin izrade i/ili usvajanje propisa predstavlja realizaciju ove specifične mjere. S druge strane, određene mjere se trebaju po svojoj prirodi provoditi kontinuirano kako bi se održavao odnosno unaprjeđivao integritet pravosudne institucije, kao što je vidljivo iz informacije jednog od sudova o realizaciji mjere čija je realizacija opisana na

slijedeći način „*Osigurano redovno održavanje sjednica odjeljenja tako što se svakog mjeseca održava sjednica krivičnog odjeljenja na kojoj se pod tačkom 2. dnevnog reda razmatra kvalitet rada i odluke Vrhovnog suda FBiH i Ustavnog suda BiH koje prezentira predsjednik krivičnog odjeljenja*“ .

Od ukupno planiranih 5.529 mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini u svim pravosudnim institucijama, za 3.467 ili 62,7% mjera je za provedbu određen precizan datumski rok unutar 2018. godine, dok je za njih 2.062 ili 37,3% određeno da se kontinuirano provode tokom 2018. godine. Za znatno veći broj mjera je predviđeno da bude provedene unutar zadanog datumskog roka. Stepen realizacije mjera za unapređenje integriteta sa zadanim preciznim datumskim rokom je procentualno 81,6%, odnosno broj realizovanih mjera za unapređenje integriteta sa datumskim rokom je 2.830 mjera u odnosu na 3.467 mjera predviđenih u planovima integriteta u svim pravosudnim institucijama. Od ukupno 3.467 predviđenih mjera za unapređenje integriteta sa datumskim rokom za realizaciju njih 502 ili 14,5% nije realizovano, dok je 154 mjera za unapređenje integriteta ili njih 4,6% realizovano na djelomično zadovoljavajući način.

Stepen realizacije mjera za unapređenje integriteta koje je bilo neophodno provoditi kontinuirano tokom 2018. godine je procentualno iznosio 83,7%, odnosno prema informacijama prikupljenim od pravosudnih institucija, od ukupno 2.062 mjera koje su se trebale kontinuirano provoditi, njih 1.726 je provođeno na zadovoljavajući način. Od ukupno 2.062 predviđenih mjera sa rokom kontinuirano, njih 186 ili 9% nije realizovano na zadovoljavajući način, dok je 150 mjera ili njih 7,3% provođeno na djelomično zadovoljavajući način tokom 2018. godine. Važno je napomenuti da je prilikom analize pojedinačnih izvještaja pravosudnih institucija uočeno da su pojedine pravosudne institucije predvidjele provođenje određenih mjera sa datumskim rokom trajanja, iako su one po svojoj prirodi takve da je iste neophodno kontinuirano implementirati. Primjer jedne takve mjere koja je označena sa datumskim rokom, a po svojoj prirodi spada u mjere koje bi trebale biti realizovane kontinuirano je *Upoznavanje nosilaca pravosudnih funkcija i stručnih saradnika/savjetnika o drugostepenim presudama na sjednicama odjeljenja*.

Pored toga, također je poseban izazov samo mjerenje efektivnosti, odnosno stvarnog učinka mjera za unapređenje integriteta pravosudnih institucija sa rokom trajanja kontinuirano. Naime, samo provođenje određene mjere kontinuirano ne znači nužno i da mjere za unapređenje integriteta zaista i imaju stvarni efekat na jačanju sveukupnog integriteta pravosudne institucije.

Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta po pojedinačnim pravosudnim institucijama u 2018. godini

R.b.	Pravosudna institucija ⁵	Ukupno predviđenih mjera u 2018.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjera	% realizacije
1.	AS Brčko distrikt	52	38	7	7	73%
2.	FT Federacije BiH	53	44	7	2	83%
3.	KS Bihać	156	120	9	27	77,00%
4.	KS Goražde	7	7	0	0	100%
5.	KS Livno	110	104	0	6	94,50%
6.	KS Mostar	68	66	0	2	97%
7.	KS Novi Travnik	153	142	4	7	92,80%
8.	KS Odžak	62	52	3	7	83,87%
9.	KS Sarajevo	22	15	3	4	68,20%
10.	KS Široki Brijeg	57	53	2	2	93,00%
11.	KS Tuzla	0	0	0	0	
12.	KS Zenica	74	74	0	0	100%
13.	KT Bihać	78	72	0	6	92,30%
14.	KT Goražde	7	7	0	0	100%
15.	KT Mostar	62	43	0	19	69,33%
16.	KT Orašje	1	1	0	0	100%
17.	KT Sarajevo	50	41	6	3	82%
18.	KT Široki Brijeg	63	60	3	0	98%

⁵ Općinski sud Srebrenik, Osnovni sud Šamac, Osnovni sud u Kozarskoj Dubici, Okružni privredni sud Prijedor i Okružni sud Prijedor kao novoformirane pravosudne institucije nisu bile u obavezi podnositi izvještaj o provedbi planova integriteta

R.b.	Pravosudna institucija ⁵	Ukupno predviđenih mjera u 2018.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjera	% realizacije
19.	KT Travnik	38	22	4	12	
20.	KT Tuzla	94	79	10	5	84,04%
21.	KT Zenica	0	0	0	0	
22.	KTLivno	0	0	0	0	
23.	OJT Banja Luka	69	67		2	97,10%
24.	OJT Bijeljina	18	12	0	6	66.66%
25.	OJT Doboj	114	76	6	32	66,67%
26.	OJT Istočno Sarajevo	32	17	0	15	53%
27.	OJT Prijedor	58	57	0	1	98%
28.	OJT Trebinje	60	38	9	13	63%
29.	OKS Banja Luka	54	12	19	23	22%
30.	OKS Bijeljina	20	20	0	0	100%
31.	OKS Doboj	34	28	0	6	82,35%
32.	OKS I Sarajevo	*	*	*	*	* ⁶
33.	OKS Trebinje	0	0	0	0	
34.	OPS Banja Luka	86	74	0	12	86%
35.	OPS Bijeljina	48	19	3	26	39%
36.	OPS Doboj	55	51	1	3	92,79%
37.	OPS Istočno Sarajevo	21	10	8	3	48%
38.	OPS u Trebinju	88	42	14	32	48%
39.	OS Banovići	59	57	1	1	96,61%

⁶ Izvještaj o provedbi Plana integriteta Okružnog suda u Istočnom Sarajevu nije zaprimljen do datuma finaliziranja ovog Izvještaja.

R.b.	Pravosudna institucija ⁵	Ukupno predviđenih mjera u 2018.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjera	% realizacije
40.	OS Banja Luka	32	19	8	5	59,38%
41.	OS Bihać	47	37	0	10	78,78%
42.	OS Bijeljina	19	9	0	10	47%
43.	OS Bosanska Krupa	88	73	10	5	83,00%
44.	OS Brčko distrikt	25	20	4	1	80%
45.	OS Bugojno	24	23	0	1	95,83%
46.	OS Cazin	48	26	19	3	54,16%
47.	OS Čapljina	56	54	1	1	96,42%
48.	OS Čitluk	7	5	0	2	71%
49.	OS Doboј	19	17	0	2	88,9%
50.	OS Foča	21	15	0	6	71,40%
51.	OS Goražde	146	130	0	16	89,05%
52.	OS Gračanica	92	90	0	2	97,33%
53.	OS Gradačac	0	0	0	0	
54.	OS Gradiška	40	30	2	8	75,00%
55.	OS Jajce	30	30	0	0	100%
56.	OS Kakanj	73	73	0	0	100%
57.	OS Kalesija	59	59	0	0	100%
58.	OS Kiseljak	51	51			100%
59.	OS Konjic	84	68	2	14	80,90%
60.	OS Kotor Varoš	34	20	12	2	58,82%
61.	OS Livno	116	108	8	0	93,10%
62.	OS Lukavac	41	32	4	5	78%

R.b.	Pravosudna institucija ⁵	Ukupno predviđenih mjera u 2018.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjera	% realizacije
63.	OS Ljubuški	6	6	0	0	100%
64.	OS Modriča	189	139	0	50	74%
65.	OS Mostar	59	55	1	3	93%
66.	OS Mrkonjić Grad	113	92	2	19	81,40%
67.	OS Novi Grad	57	52	1	4	91%
68.	OS Orašje	40	39	0	1	97,50%
69.	OS Prijedor	9	8	1	0	89%
70.	OS Prnjavor	61	36	1	24	59%
71.	OS Sanski Most	45	42	2	1	93%
72.	OS Sarajevo	100	77	1	22	77%
73.	OS Sokolac	6	5		1	83,30%
74.	OS Srebrenica	49	47	0	2	96,00%
75.	OS Široki Brijeg	22	22	0	0	100%
76.	OS Teslic	1	1	0	0	100%
77.	OS Tešanj	77	60	1	16	78%
78.	OS Travnik	100	97	0	3	96%
79.	OS Trebinje	36	35	0	1	97%
80.	OS Tuzla	12	11	1	0	91,70%
81.	OS u Derventi	109	95	1	13	87%
82.	OS u Višegrad	187	135	11	41	72,20%
83.	OS u Vlasenici	11	11	0	0	100%
84.	OS u Zavidovićima	50	50	0	0	100%
85.	OS u Zenici	162	149	0	13	92%

R.b.	Pravosudna institucija ⁵	Ukupno predviđenih mjera u 2018.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjera	% realizacije
86.	OS u Zvorniku	98	98	0	0	100%
87.	OS u Žepče	12	12	0	0	100%
88.	OS u Živinicama	80	74	4	2	92,50%
89.	OS Velika Kladuša	120	44	54	22	36,66%
90.	OS Visoko	59	59	0	0	100%
91.	RJT Republike Srpske	85	79	3	3	92,94%
92.	Sud BiH	9	9	0	0	100%
93.	Tužilaštvo BD	97	63	13	21	65%
94.	Tužilaštvo BiH	123	103	17	3	83,74%
95.	VPS u Banja Luci	20	18	1	1	90%
96.	VS FBiH	74	74	0	0	100%
97.	VS Republike Srpske	76	74	0	2	97%
UKUPNO		5.529	4.580	304	645	82,8%

Tabela broj 3. Ukupan broj predviđenih mjera za unapređenja integriteta i realizacije mjera po pojedinačnim pravosudnim institucijama

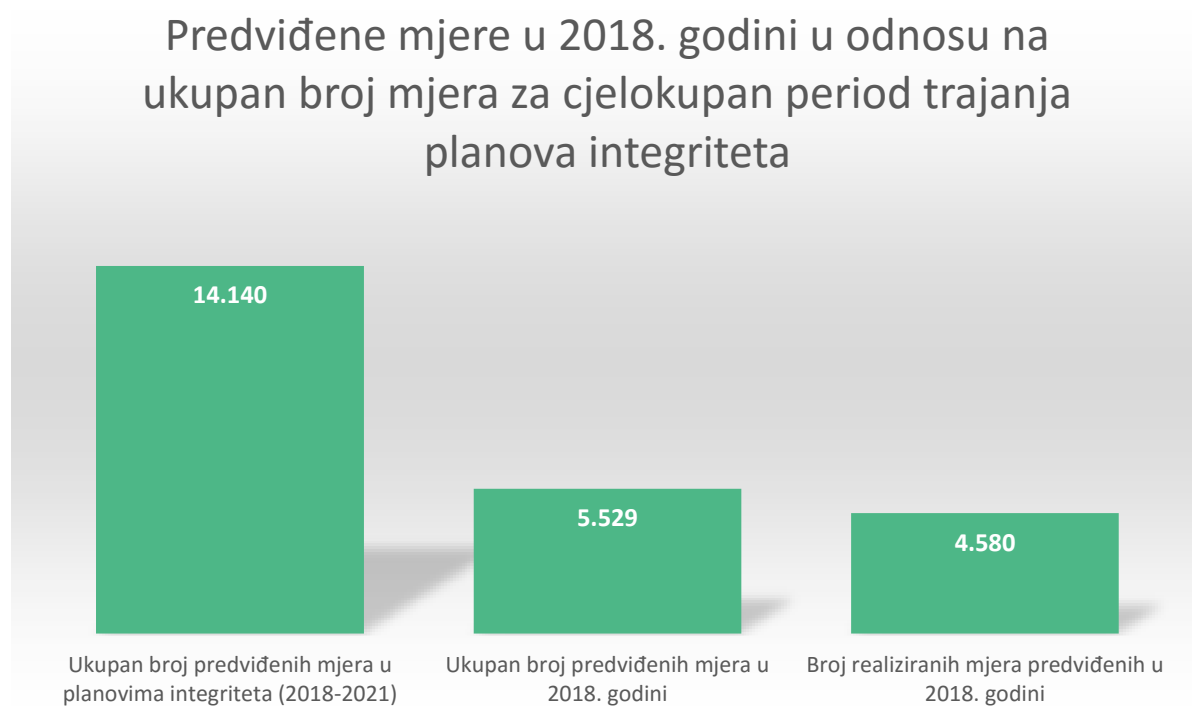
U Tabeli broj 3. je prikazan broj ukupno predviđenih mjera za unapređenje integriteta u 2018. godini u odnosu na status realizacije po pojedinačnim pravosudnim institucijama. Općenito se može iz Tabele broj 3. zaključiti da je većina pravosudnih institucija ostvarila visok procenat realizacije predviđenih mjera u 2018. godini, a posebno ukoliko se uzme u obzir da se u 2018. godini po prvi put pristupilo provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini. U svakom slučaju, visok procenat realizacije predviđenih mjera po pojedinačnim pravosudnim institucijama treba shvatiti i kao relativan pokazatelj uspjeha pojedinačnih institucija u procesu provedbe planova uzimajući u obzir da među pojedinačnim institucijama postoje velike razlike u broju mjera čija je realizacija predviđena u 2018. godini. Određene pravosudne institucije nisu predvidjele da provode mjere u 2018. godini, dok su pojedine institucije planirale da provedu i do 190 konkretnih mjera za unapređenje integriteta. Važno je naglasiti da su pravosudne institucije imale mogućnost da kao rok za realizaciju bilo koje mjere

odrede bilo koji period unutar važenja plana integriteta, te se činjenica da nisu imale predviđenih mjera u 2018. godini ne može uzeti kao pokazatelj izostanka namjere da se plan integriteta adekvatno i pravovremeno provede.

Iako je ukupni procenat realizacije planova integriteta iznad 82%, pojedine institucije su imale značajno manji procenat realizacije, a što se može objasniti zapažanjima koje su u pojedinačnim izvještajima dostavili VSTV-u BiH rukovodioci i koordinatori pravosudnih institucija. Prvenstveno je navedeno da razlog za neprovođenje svih mjera za 2018. godinu predstavlja činjenica da je potrebna veća uključenost i podrška nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika u adekvatnoj i pravovremenoj realizaciji plana integriteta. Dodatno naznačeni razlozi za niži stepen realizacije mjera su nepopunjenost pozicija pravosudnih funkcija i ostalih zaposlenika, nedostatak adekvatnih finansijskih sredstava od kojih direktno ovisi provedba određenih mjera za unapređenje integriteta, odlazak koordinatora za provođenje planova integriteta na druga radna mjesta i u druge institucije. Određene institucije su naznačile i probleme koje se odnose na rekonstrukcije zgrada pravosudnih institucija odnosno postupak seljenja u druge ili nove prostorije, a što je otežalo provođenje svih mjera za unapređenje integriteta. Posebno je naznačeno i da su kroz već postojeće mehanizme određene mjere već realizovane i prije same izrade planova integriteta i da su određeni faktori rizika bili kontrolisani i da nisu trebali biti sastavni dijelovi plana integriteta pojedinih institucija, ali je ovo utvrđeno tek nakon usvajanja samih planova. Više koordinatora planova integriteta iz pojedinih institucija je navelo da poseban izazov u provedbi planova integriteta predstavlja činjenica da planovi integriteta kao antikorupcijski dokumenti predstavljaju novi antikorupcijski dokument i da se nisu svi uposlenici u potpunosti prilagodili svim obavezama. Pored toga pojedine pravosudne institucije su i navele da su u određenim slučajevima preambiciozno određivali rokove zbog čega su u 2018. godini predvidjeli realizaciju većeg broja mjera nego što su objektivno bili u mogućnosti da realizuju. Ova činjenica može objasniti i velike razlike između broja planiranih mjera pojedinih pravosudnih institucija u planiranim mjerama za provođenje tokom 2018. godine.

Iako su neke pravosudne institucije naznačile nedostatak adekvatne uključenosti i saradnje svih uposlenika u pravosudnoj instituciji kao jedan od izazova u realizaciji mjera, ipak je ohrabrujuće da većina institucija naglašava da je dobra međusobna saradnja u kolektivima jedan od razloga za visok stepen realizacije provođenja plana integriteta u 2018. godini.

Prikaz predviđenih mjera u 2018 godini u odnosu na ukupan broj mjera za cjelokupan period trajanja planova integriteta

Grafikon broj 6. Prikaz mjera predviđenih u 2018. godini u odnosu na njihovu cjelokupnu realizaciju

U grafikonu broj 6. je ponuđen kao finalni prikaz broj svih mjera čija je realizacija planirana u svim pravosudnim institucijama za period 2018. do 2021. godina u odnosu na ukupan broj predviđenih mjera u 2018. godini i sa prikazom realiziranih mjera. Na osnovu podataka iz grafikona, vidljivo je da su pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini planirale da u 2018. godini provedu ukupno 5.529 mjera za unapređenje integriteta ili njih 39,1% od ukupnog broja (14.140) planiranih mjera za cjelokupan rok važenja planova integriteta. Kao što je već ranije navedeno realizacija mjera za 2018. godinu iznosi 82,8%. Iz prikazanih podataka se može zaključiti da je ostao znatan broj mjera koje je potrebno realizirati u narednom periodu, te je neophodno da pravosudne institucije i dalje imaju provođenje mjera iz planova integriteta kao jedan od svojih prioriteta u radu. Važno je napomenuti da su pravosudne institucije realizirale i određene mjere čiji rok realizacije planiran i izvan 2018. godine ali s obzirom na prirodu Godišnjeg izvještaja, realizacija tih mjera nisu prikazane.

Zapažanja o izazovima i pozitivnim efektima provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama tokom 2018. godine

U obrascu za izradu izvještaja o provođenju plana integriteta u 2018. godini koji je dostavljen pravosudnim institucijama predviđena je i mogućnost da pravosudne institucije unesu informacije o objektivnim problemima i izazovima sa kojima su se susrele tokom realizacije mjera iz plana integriteta, kao i da navedu zapažanja o procesu provođenja plana za koja smatraju da je nužno da budu iznesena. Osnovni cilj ovog dijela pojedinačnog izvještaja je da se identificiraju prepreke i iskustva pravosudnih institucija, kako objektivne tako i subjektivne prirode, sa namjerom stalnog unapređenja cjelokupnog procesa izrade i provođenja planova integriteta.

Rukovodioci pravosudnih institucija i koordinatori integriteta su isticali da je međusobna saradnja i angažman svih uposlenih jedan od ključnih razloga za ostvarenje zadovoljavajućih rezultata i ispunjenja očekivanja provedbe planova integriteta. S druge strane, određene pravosudne institucije su upravo izostanak razumijevanja neophodnosti adekvatnog učešća svih uposlenika u ovom procesu prepoznale kao jedan od osnovnih problema i izazova za potpuno provođenje plana integriteta. Kao jedan od negativnih aspekata ovog procesa naznačeno je da se provedba mjera plana integriteta negativno odražava na raspoloživo vrijeme nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika na način da ih ograničava u radu na osnovnim dužnostima i zadacima pravosudne institucije. Pravosudne institucije kao otežavajuću okolnost u provedbi mjera posebno su izdvojile pitanja koja su kadrovske prirode, nedovoljna finansijska sredstava i rekonstrukcije zgrada pojedinih pravosudnih institucija. Poseban problem u pravosudnim institucijama predstavlja kašnjenje popunjavanja kadrova, a što je u nekim slučajevima rezultiralo zamjenom koordinatora za provedbu planova integriteta. Kada su u pitanju nedovoljna finansijska sredstva, u određenim situacijama je provedba mjera iziskivala finansijska sredstva koje institucije nisu uspjele osigurati kroz suradnju sa izvršnom i zakonodavnom vlasti, ili nisu planirane ranijim budžetom. Edukacija uposlenih predviđena je kao jedan od češćih oblika realizacija mjera u planovima integriteta, te je uslijed nedostatka vremena za učešće na edukacijama ovo samo po sebi dovelo do izostanka realizacije određenih mjera.

Kroz zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija i koordinatora integriteta je također istaknuto kako su u pojedinim slučajevima rokovi za provedbe mjera postavljeni preambiciozno. U ovakvim slučajevima je realizacija nekih mjera izostala jer je prevazilazila mogućnosti i resurse pravosudnih institucija da mjere realizuju u zadatom vremenskom roku.

U slučajevima gdje su institucije ocijenile da je rok preambiciozan i da ne postoji mogućnost da mjere u datom roku budu realizovane, istaknuto je kako bi nastojanja da se mjera realizuje prevazišla optimalno korištenje kadrovskih resursa usmjerenih na realizaciju plana integriteta. Za ove mjere su postavljeni novi rokovi koje su institucije ocijenile kao realne za provedbu ovih mjera. Ovakve pojave su očekivane u prvom ciklusu provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama uzimajući u obzir da je, uslijed nedostatka iskustva pravosudnih institucija u ovom procesu, pogrešna procjena potrebnih rokova i zahtjeva za provedbu mjera lako moguća pa čak i vjerovatna. Pravosudne institucije su kroz metodologiju izrade plana integriteta upoznate i sa činjenicom da se za provedbu mjera može odrediti bilo koji rok unutar vremenskog perioda na koji se plan integriteta odnosi. Uzimajući u obzir navedeno, u određenim slučajevima se preambiciozno postavljanje rokova može shvatiti i kao intencija pravosudnih institucija da iskažu volju i posvećenost procesu uvođenja i implementacije planova integriteta.

U pojedinim slučajevima su mjere za otklanjanje faktora rizika ocijenjene kao nerealizovane iz razloga što su institucije bile u obavezi navesti status realizacije za svaku mjeru čija je realizacija planom integriteta predviđena u 2018. godini, ali kroz zapažanja institucija je obrazloženo da se nije pristupalo realizaciji ovakvih mjera jer je procijenjeno da je mjera izgubila svrsishodnost što je prepoznato tek nakon što je plan integriteta usvojen. U ovakvim slučajevima su institucije ocijenile da se kroz nadzor nad provođenjem planova integriteta utvrdilo da su faktori na koje se mjere odnose već u praksi kontrolisani nekim drugim propisom ili već uspostavljenim mehanizmom zbog čega je ocijenjeno da nije postojala potreba za provođenjem određenih mjera.

Jedan od bitnih faktora, koji je i ranije napomenut, a koji se ističe kao otežavajuća okolnost pri realizaciji određenih mjera je nedostatak razumijevanja ili izostanak adekvatne i efikasne saradnje sa drugim institucijama ili pojedincima. Pravosudne institucije su istakle da realizacija određenih mjera ovisi o drugim organima koji odlučuju o novčanim sredstvima, broju uposlenika, broju lica koja su angažovana na zaštiti institucije i sl., te je ovaj faktor uticao na izostanak realizacije određenih mjera koje su po svojoj prirodi takve da njihova realizacije iziskuje finansijska sredstva ili saradnju sa drugim institucijama.

Kao jedan od problema u razumijevanju mjera iz plana integriteta, a posljedično i njihove realizacije, izdvojena je formulacija određenih mjera koje su apstraktno definirane što otežava tumačenje suštine samih mjera i njihovo razumijevanje i realizacija ovakvih mjera je predstavljala poseban izazov. Ovo je slučaj sa mjerama koje predviđaju osiguravanje efikasnih mehanizama za otklanjanje pojedinih faktora rizika (npr. mjera *osigurati efikasne mehanizme*

pozivanja na odgovornost pred nadležnim disciplinskim tijelima) i ovakve mjere otvaraju pitanje šta se podrazumijeva pod efikasnim mehanizmom i institucije smatraju da je za ovako definirane mjere potrebno dodatno tumačenje. Dalje, predviđen je i značajan broj mjera koje predviđaju donošenje internih akata/pravilnika koji do sada nisu postojali i izrada ovakvih internih akata je također poseban izazov.

Pravosudne institucije su prepoznale pozitivan doprinos mehanizama koji su uspostavljeni provedbom plana integriteta, ali također se ističe da ugled i integritet institucije mogu biti narušeni ili ugroženi ponašanjima pojedinaca koja budu neotkrivena ili neprijavljena, te se također ističe nedostatak mehanizama za prevenciju ovakvog postupanja van institucije.

Zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija i koordinatora integriteta su u najvećoj mjeri pozitivna i ohrabrujuća kada je u pitanju očekivani rezultat provedbe mjera u funkcionisanju pravosudnih institucija i ukazuju da je provedba mjera za unaprjeđenje integriteta doprinijela efikasnijem i profesionalnijem odnosu prema radu, te jačanju etičke i profesionalne kulture svih uposlenika. Prepoznaje se pojačana odgovornost svih uposlenih u pravosudnim institucijama, ali i pozitivni pomaci u transparentnosti rada institucija.

U mnogim segmentima rada pravosudnih institucija su postavljena jasna pravila i procedure čija je odgovornost i na koji način postupati u određenim situacijama što otklanja potencijalne nejasnoće i smanjuje mogućnost postupanja koja bi ugrozila ugled ili integritet institucije. Rukovodioci prepoznaju da je primjenom mjera uspostavljena jasnija podjela uloga i zadataka u redovnim dužnostima svih uposlenih. Kroz donijete interne akte, kao što su pravilnici, naredbe, odluke i zaključci, propisane su obaveze, načini postupanja, kao i posljedice koje proizilaze iz nezakonitog djelovanja što pojednostavljuje radne procese, ali i djeluje preventivno i smanjuje mogućnost pojava nepoželjnih ponašanja. Plan integriteta je također prepoznat i kao dobar instrument rukovodioca pravosudne institucije za praćenje radnih procesa i pravovremeno djelovanje u slučaju pojave ponašanja koja je potrebno eliminisati. Jasnije delegiranje ovlaštenja i podjela dužnosti sprječava nedoumice u slučajevima utvrđivanja odgovornosti ukoliko se za to ukaže potreba što je doprinijelo i jačanju timskog rada u institucijama, boljoj komunikaciji i lakšoj koordinaciji.

Pravosudne institucije su istakle kako je provedba plana integriteta bila zahtjevna i da je donijela dosta izazova, naročito uzimajući u obzir da je ovo prva godina provedbe planova integriteta i da su osobe uključene direktno u proces provedbe planova još uvijek morale da uče kroz sami proces. Ovo je jedan od razloga i zašto neke mjere nisu realizovane u prvoj godini, ali institucije su prepoznale značaj plana integriteta i napominju da je nakon prve godine provedbe razumijevanje svrhe plana integriteta i cjelokupnog procesa provedbe mjera na

višem nivou zbog čega se očekuje da će već u narednoj godini mjere čija je realizacija izostala biti provedene, te da će nastavak procesa provedbe plana biti još efikasniji i kvalitetniji.

Dodatna zapažanja pravosudnih institucija u provedbi planova integriteta u vezi sa očekivanom podrškom od strane VSTV-a BiH

Kroz zapažanja institucija iznesena kroz izvještaje o provedbi planova integriteta, navodi se kako je VSTV BiH uvođenjem procesa izrade i usvajanja planova integriteta uspostavio obavezu za pravosudne institucije koja zahtjeva i dodatni angažman resursa i kadrovskih kapaciteta koji imaju i obavezu prema izvršavanju zadataka koji su u okviru osnovnih funkcija pravosudnih institucija. Istovremeno, institucije nalaze da im je u ovom procesu potrebna u nekim segmentima i dodatna podrška VSTV-a BiH kako bi određene mjere bile i implementirane. Kada se govori o podršci koju institucije očekuju od VSTV-a BiH u procesu implementacije mjera, posebno se izdvajaju tri slučaja opisana u nastavku.

Pravosudne institucije su usvajanjem plana integriteta preuzele i obavezu za implementaciju značajnog broja mjera koje podrazumijevaju izradu i usvajanje određenih internih propisa. U vezi s tim, istaknuto je kako bi institucijama u velikoj mjeri pomoglo ukoliko bi VSTV BiH obezbijedio ogledne primjerke pojedinih internih propisa koje je potrebno donijeti u okviru implementacije planova integriteta.

Drugi slučaj u kom institucije smatraju da bi VSTV mogao olakšati cjelokupni proces provedbe planova integriteta i doprinijeti lakšoj implementaciji bi bio ukoliko se ponudi tumačenje mjera čija apstraktnost i otežano razumijevanje usporavaju njihovu implementaciju.

Treći slučaj koji se izdvaja je saradnja sa organima i pojedincima izvan pravosudnog sistema. Istaknuto je da bi VSTV BiH, kao inicijator donošenja planova integriteta i kontrolor procesa, mogao institucijama pružiti podršku u situacijama kada je, radi neuspješne suradnje sa zakonodavnom i izvršnom vlasti, implementacija mjera otežana ili izostane u potpunosti i uprkos svim naporima institucije. Pravosudne institucije u mnogim slučajevima ne nailaze na razumijevanje vanjskih faktora prema potrebama pravosudnih institucija, kao ni prema svrsi postojanja planova integriteta i obavezama pravosudnih institucija za implementaciju usvojenih mjera. Uzimajući u obzir navedeno, ističe se da bi podrška i uticaj VSTV-a BiH kao institucije u ovakvim slučajevima znatno pomogli pravosudnim institucijama ukoliko izostane rezultat napora koje institucije ulože da bi ostvarile efikasnu saradnju sa ovim organima.

Preporuke VSTV-a BiH pravosudnim institucijama za dalji proces implementacije planova integriteta

Nakon analize implementacije i izazova sa kojima se susreću pravosudne institucije u procesu provedbe planova integriteta, kao i pozitivnih iskustava naznačenih od strane rukovodilaca kroz dostavljane pojedinačne izvještaje, VSTV BiH daje sljedeće preporuke:

- Da rukovodioci pravosudnih institucije kao odgovorne osobe za provedbu planova integriteta osiguraju podršku koordinatorima u aktivnostima na provedbi mjera, te da osiguraju spremnost svih uposlenih na saradnju sa koordinatorima i na izvršavanje svojih pojedinačnih obaveza koje proizilaze iz mjera za unapređenje integriteta;
- Da se poduzmu aktivnosti u cilju jačanja razumijevanja i svijesti među svim uposlenim u pravosudnim institucijama o svrsi i značaju planova integriteta, te da se promoviše značaj i jača svijest o potrebi zaštite integriteta i ugleda pravosudnih funkcija i pravosudni institucija i izvan radnog mjesta;
- Da rukovodioci pravosudnih institucija, u skladu sa kadrovskim mogućnostima pravosudnih institucija, imenuju zamjenike koordinatora integriteta kako bi se osigurao kontinuitet u provođenju planova u slučaju odsustva koordinatora;
- Da se ulože dodatni naponi i stavi fokus na provedbu nerealiziranih mjera sa rokom iz 2018. godine, te da pravosudne institucije imaju u vidu da će informaciju o realizaciji ovih mjera dostaviti kroz naredni izvještaj o provedbi plana integriteta;
- Da se prilikom izrade i podnošenja budžetskih zahtjeva pravosudnih institucija blagovremeno uzimaju u obzir finansijske potrebe za provođenje određenih mjere za unapređenje integriteta;
- Da se kontinuirano prate stvarni efekti mjera u svrhu efikasnog i adekvatnog godišnjeg izvještavanja VSTV-a BiH o provedbi planova integriteta;
- Uložiti napore za unapređenje saradnje sa drugim institucijama od kojih ovisi implementacija pojedinih mjera iz planova integriteta.